

**ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับ
การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย**
The Relationship Between Strategic Leadership of School Administrators and
Academic Administration of Suankularb Wittayalai Affiliate School

มนสิชา ธรรมรักษ์¹, พิมลพรรณ เพชรสมบัติ
Manasicha Tummaruk, Pimolpun Phetsombat

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย 2) ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการกลุ่มการบริหารงานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้างานแผนงาน จำนวน 11 โรงเรียนจำนวน 121 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารงานวิชาการโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ การบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษา

---

¹ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี e-mail: manasicha_t@mail.rmUTT.ac.th

² อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี e-mail: Pimolpun_p@rmUTT.ac.th

Abstract

This research was aimed to study 1) the level of the strategic leadership of school administrators and Academic administration of Suankularb Wittayalai Affiliate School, 2) the level of the academic administration of Suankularb Wittayalai Affiliate School, and 3) the relationship between strategic leadership of school administrators and academic administration of Suankularb Wittayalai Affiliate School.

The population in this research were 121 people from 11 schools consisting school administrators of Director, Deputy Director of Academic Administration Group, Head of Learning Group, and Planning Supervisor. The research instrument was the five-rating scale questionnaire. The statistics for data analysis were composed of percentage, mean, standard deviation, and Pearson Product Moment Correlation.

The major findings revealed that 1) the strategic leadership of school administrators and Academic administration of Suankularb Wittayalai Affiliate School was at a high level in an overview. 2) the academic administration of Suankularb Wittayalai Affiliate School was at a high level in an overall viewpoint. and 3) the strategic leadership of school administrators and academic administration of Suankularb Wittayalai Affiliate School had a significant relationship at the level of .05.

Keywords : Strategic Leadership, Academic Administration, School Administrator

บทนำ

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง บุคคลที่ได้รับการศึกษาย่อมที่จะดำรงตนอยู่ในสังคมแห่งยุค สังคมข่าวสารได้เป็นอย่างดี หน่วยงานที่จัดการทางด้านการศึกษาซึ่งได้แก่โรงเรียนโดยมีผู้นำในสถานศึกษาได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นผู้นำองค์กรและเป็นผู้ที่มีหน้าที่ที่จะก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างคณะครูในโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรต่างๆ ในชุมชนซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะที่เป็นผู้นำในการจัดการศึกษาจึงต้องอาศัยความเป็นผู้นำ รวบรวมพลังต่างๆ มาช่วยให้เกิดการพัฒนาทั้งทางตรงและทางอ้อมให้บรรลุผลสำเร็จในการดำเนินงานหรือบรรลุประสงค์ในการปฏิบัติงานผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความตระหนักในความเป็นผู้นำรู้เท่าทันเหตุการณ์และสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้ตลอดเวลา โดยสามารถนำผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาไปสู่เป้าหมายที่ชัดเจน การบริหารเป็นทีมที่มีศักยภาพที่จะผลักดันให้บุคลากรในโรงเรียนให้ความร่วมมือประกอบกิจกรรมทุกอย่างด้วยความเต็มใจและรักที่จะทำผลผลิตที่ออกมาจะดีเยี่ยมและการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นด้านแรกของ

การพัฒนาโรงเรียนให้ได้มาตรฐานและคุณภาพการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จได้อย่างดีนั้นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ผู้นำนั้นถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานทุกประเภท สถานศึกษาหรือสถานประกอบการใด ถ้าผู้บริหารไม่มีภาวะผู้นำแล้วย่อมไม่สามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จและเป้าหมายที่ต้องการ โดยเฉพาะการบริหารจัดการในงานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการดำเนินงานของโรงเรียน ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำทางด้านวิชาการด้วยจึงจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินการสมดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (สุมน อมรวิวัฒน์, 2545 : 1)

การบริหารงานวิชาการ เป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนการบริหารงานด้านอื่นๆ นั้น แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกันแต่ก็เป็นเพียงส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการบริหาร จะต้องสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตรกิจกรรมการบริหารงานวิชาการจะเปลี่ยนแปลงไปตามสาระสำคัญของหลักสูตรและนโยบายการบริหารของหน่วยงานระดับกรม เช่น การเร่งรัดในการพัฒนาคุณภาพการบริหารการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น การเรียนการสอน การนิเทศและการประเมินคุณภาพภายใน ตลอดจนการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา เป็นต้น กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้นอกจากจะส่งผลโดยตรงต่อนักเรียนแล้ว ยังส่งผลต่อการบริหารการศึกษาในระดับชาติอีกด้วย การดำเนินกิจกรรมทางวิชาการจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ถ้าเพียงผู้บริหารสถานศึกษาเพียงฝ่ายเดียวไม่สามารถจะเป็นผู้ชี้หน้าได้ในทุกเรื่อง ในการบริหารงานวิชาการจึงจำเป็นต้องมีที่คณะครู ทีมงาน หรือแม้แต่คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการบริหาร นับตั้งแต่การแสดงความคิดเห็นการวางแผน การตัดสินใจ การปฏิบัติการติดตามตรวจสอบและประเมินผล

ผู้บริหารถือเป็นเสาหลักของการบริหารสถานศึกษา หลักการบริหารสถานศึกษา คือ การมีจุดหมายที่ชัดเจน มีเทคนิควิธีการบริการ รวมทั้งการวัด และประเมินผลงาน ผู้บริหารต้องมีทั้งเทคนิควิธีการ และทักษะของการบริหารงาน

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตรและตามนโยบายการศึกษาของชาติต่อไป ในการนี้เพื่อสร้างอัตลักษณ์ความเป็นนักเรียนสวนกุหลาบและควบคุมคุณภาพการจัดการศึกษา เพื่อให้ลูกสวนกุหลาบรายบุคคลเกิดการพัฒนาด้านอัตลักษณ์ที่คาดหวังและพัฒนาเต็มศักยภาพในหลักสูตรปกติ รวมถึงการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการเป็นสมาชิกของสังคมในศตวรรษที่ 21 และแนวทางการบริหารจัดการในระดับสถานศึกษาและระดับเครือข่ายเพื่อสร้างความเป็นเลิศระดับประเทศ สำหรับโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ จำนวน 11 คน รองผู้อำนวยการกลุ่มการบริหารงานวิชาการ จำนวน 11 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 88 คน และหัวหน้างานแผนงาน จำนวน 11 คน ของโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย จำนวน 11 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น จำนวน 121 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลวิจัย เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นภายใต้กรอบแนวคิดและทฤษฎีสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทบุคลากร ประสบการณ์การทำงาน เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check – list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา มี 5 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้คือ ความคิดความเข้าใจในระดับสูง ความสามารถในการนำปัจจัยต่างๆ มากำหนดเป็นกลยุทธ์ ความคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ความคิดเชิงปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลง การกำหนดวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์ ใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (อ้างถึงใน พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2558, หน้า 98)

- 5 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับมาก
- 3 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับน้อย
- 1 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2558, หน้า 98)

- 5 หมายถึง การบริหารงานวิชาการระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การบริหารงานวิชาการระดับมาก
- 3 หมายถึง การบริหารงานวิชาการระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การบริหารงานวิชาการระดับน้อย
- 1 หมายถึง การบริหารงานวิชาการระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาค่าคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ในด้านต่าง ๆ
2. กำหนดกรอบเครื่องมือในการวิจัยจากข้อมูลที่ศึกษาจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. สร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) โดยการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัด (Item Objective Congruence: IOC) ความครอบคลุมของข้อคำถามและความชัดเจนของภาษา เกณฑ์การพิจารณาเลือกข้อคำถาม พิจารณาจากข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถ้าข้อคำถามใดมีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.50 ต้องนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะก่อนที่จะนำไปทดลองใช้
4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
5. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย จากสำนักงานคณะกรรมการ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการกลุ่มการบริหารงานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้างานแผนงาน โรงเรียน ในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมทั้งหนังสือขอความอนุเคราะห์ส่งไปยังสถานศึกษาที่เป็นประชากรเพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งกำหนดวัน เวลา เพื่อเก็บแบบสอบถามคืน โดยแนบของเปล่าติดแสตมป์เพื่อความสะดวกในการส่งกลับมายังผู้วิจัย เก็บได้จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 100
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- 1) ค่าร้อยละ (Percentage) 2) ค่าความถี่ (Frequency) 3) ค่าเฉลี่ย (Mean) 4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 5) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความคิดความเข้าใจในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.44$) รองลงมาคือ ความคาดหวัง และสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ($\mu = 4.34$) ส่วนด้านความคิดเชิงปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\mu = 4.26$) เมื่อพิจารณารายข้อของแต่ละด้านพบว่า

1.1 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ด้านความคิดความเข้าใจในระดับสูง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สามารถคิดเชิงมโนภาพ ซึมซับและรับรู้แนวโน้มของสิ่งต่างๆ ได้ อย่างมีเหตุผล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.53$) รองลงมาคือ สามารถสรุปข้อมูลต่างๆ เพื่อนำไป กำหนดเป็นแผนปฏิบัติการ ($\mu = 4.52$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ สามารถคิดเชิงระบบแบบองค์รวม ($\mu = 4.28$)

1.2 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ด้านความสามารถในการนำปัจจัยต่างๆ มากำหนดเป็นกลยุทธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า โรงเรียนนำผลวิเคราะห์สภาพแวดล้อมมาเป็น ปัจจัยที่ใช้ในการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.38$) รองลงมาคือ โรงเรียนทำการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อทางบวกและทางลบต่อการดำเนินงาน ($\mu = 4.32$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โรงเรียนทำการประเมินผลการดำเนินงาน ($\mu = 4.23$)

1.3 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ด้านความคาดหวัง และสร้างโอกาสสำหรับอนาคต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารทำการสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.42$) รองลงมาคือ ผู้บริหารกำหนดสภาพที่คาดหวังไว้อย่างชัดเจน ($\mu = 4.40$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารคิดหาวิธีการพัฒนาสถานศึกษาอย่างหลากหลายไว้ ตอบรับความต้องการในอนาคต ($\mu = 4.17$)

1.4 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ด้านความคิดเชิงปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารทำการกระตุ้นและเปิดกว้างให้ทุกคน มีส่วนร่วมในการ ส่งเสริมความสัมพันธ์ในองค์กร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.33$) รองลงมาคือ ผู้บริหารคิด สร้างสรรค์เพื่อการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบ ($\mu = 4.32$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ เมื่อผู้บริหาร

พบปัญหาจะแก้ปัญหาให้ได้ผลระยะยาวด้วยวิธีการวิจัยเพื่อพัฒนาผลผลิตด้านปริมาณควบคู่กับคุณภาพ ($\mu = 4.12$)

1.5 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีแผนปฏิบัติที่แสดงให้เห็นวิธีการที่มุ่งสู่จุดหมายชัดเจน คุ่มค่า ทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.39$) รองลงมาคือมีการติดตาม ประเมินผล การปฏิบัติงาน ($\mu = 4.35$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ กำหนดรูปแบบการทำงานที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม เชื่อมโยงปัจจุบันและอนาคต ($\mu = 4.14$)

2. การบริหารงานวิชาการโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\mu = 4.42$) รองลงมาคือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\mu = 4.42$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ($\mu = 4.15$)

2.1 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า จัดให้มีการศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 เกี่ยวกับสาระแกนกลาง และสาระเพิ่มเติม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.50$) รองลงมาคือ มีการบริหารจัดการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม ($\mu = 4.48$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ จัดให้มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและ จัดทำสาระเพิ่มเติม สอดคล้องกับท้องถิ่น ($\mu = 4.28$)

2.2 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.54$) รองลงมาคือ ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\mu = 4.52$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ นิเทศการสอนแบบกัลยาณมิตรแก่ครูผู้สอนทุกกลุ่ม สาระการเรียนรู้ ($\mu = 4.34$)

2.3 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กำหนดให้มีการจัดทำผลการประเมิน แสดงความก้าวหน้าของนักเรียนทุกคน ทุกชั้นเพื่อปรับปรุงคุณภาพผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.35$) รองลงมาคือ ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผล แต่ละกลุ่มสาระให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาสาระการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ ($\mu = 4.34$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ จัดให้มีการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลของสถานศึกษา ($\mu = 4.23$)

2.4 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่งเสริมให้ครูวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้วยการทำวิจัยในชั้น

เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.53$) รองลงมาคือ ประสานความร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนเผยแพร่ผลงานการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและงานวิชาการกับหน่วยงานและสถาบันอื่น ($\mu = 4.33$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีการเผยแพร่ผลงานการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและงานวิชาการกับหน่วยงานและสถาบันอื่น ($\mu = 4.33$)

2.5 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่งเสริมการจัดหาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนางานด้านวิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.36$) รองลงมาคือ จัดให้มีการศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการ ($\mu = 4.33$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน ($\mu = 4.25$)

2.6 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.40$) รองลงมาคือ ส่งเสริมการจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้แก่ครู สถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กรและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ($\mu = 4.31$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ จัดให้มีการสำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาทั้งในและนอกสถานศึกษา ($\mu = 4.17$)

2.7 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ด้านการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดระบบการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.51$) รองลงมาคือ มีการจัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในหลักการและวิธีการนิเทศภายในจัดทำปฏิทินการนิเทศ และนิเทศตาม ปฏิทินการปฏิบัติงาน ($\mu = 4.33$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ จัดให้มีการประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงและพัฒนา การเรียนการสอน ($\mu = 4.14$)

2.8 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ด้านการแนะแนวการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประสานความร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ด้านการแนะแนวกับสถานศึกษาอื่นๆหรือเครือข่ายการแนะแนวภายในองค์กร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.30$) รองลงมาคือ ส่งเสริมการจัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในสถานศึกษาโดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกระบวนการเรียนการสอน ($\mu = 4.23$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ติดตามและประเมินผลการจัดการระบบและกระบวนการแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษา ($\mu = 4.19$)

2.9 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พัฒนาการจัดระบบโครงสร้างองค์การเพื่อรองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.40$) รองลงมาคือ จัดให้มีการวางแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายของ

สถานศึกษา ($\mu = 4.38$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ส่งเสริมการดำเนินการพัฒนางานตามแผนและติดตาม ตรวจสอบการเฝ้าคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ($\mu = 4.15$)

2.10 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนในเครือข่ายวิทยาลัย ด้านการส่งเสริมความรู้ ทางวิชาการแก่ชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนและท้องถิ่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษาและที่จัดโดยหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษา ($\mu = 4.28$) รองลงมาคือ ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่าง บุคคล ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.28$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ จัดให้ความรู้เสริมสร้างความคิดและเทคนิค ทักษะทางวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพ และคุณภาพชีวิตของคนใน ชุมชนและท้องถิ่น ($\mu = 4.05$)

2.11 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนในเครือข่ายวิทยาลัย ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน เขตพื้นที่การศึกษา ทั้งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษากับสถานศึกษาและองค์กรอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.29$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับองค์กรต่างๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ($\mu = 4.01$)

2.12 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนในเครือข่ายวิทยาลัย ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวองค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนางานวิชาการและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.26$) รองลงมาคือ จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของ บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา ($\mu = 4.21$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ จัดให้มีการสำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา รวมทั้ง ความต้องการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคลครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่น ที่จัดการศึกษา ($\mu = 4.09$)

2.13 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนในเครือข่ายวิทยาลัย ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า จัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.31$) รองลงมาคือ นำระเบียบและแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ($\mu = 4.29$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ตรวจสอบร่างระเบียบและแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาและ แก้ไขปรับปรุง ($\mu = 4.23$)

2.14 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนในเครือข่ายวิทยาลัย ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการส่งเสริมให้ครูใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.32$) รองลงมาคือมีการส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ

พัฒนาการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ($\mu = 4.28$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\mu = 4.24$)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง ($r = 0.736$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด ได้แก่ ความคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคตกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.998 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รองลงมาคือความคิดเชิงปฏิวัติเพื่อการเปลี่ยนแปลงกับการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา มีค่าความสัมพันธ์ เท่ากับ 0.792 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสัมพันธ์ต่ำสุดคือ ความสามารถในการนำปัจจัยต่างๆ มากำหนดเป็นกลยุทธ์กับการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.777 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือข่ายวิทยาลัย ผู้วิจัยนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือข่ายวิทยาลัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยรวมและรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความคิดความเข้าใจในระดับสูง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ ผู้บริหารต้องมีความรอบรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกนึกคิดของครู มุ่งเน้นให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา โดยสร้างแรงบันดาลใจให้ครูในการปฏิบัติงานซึ่งผู้บริหารต้องเป็นบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตัวเอง และมีความคิดนอกกรอบ สามารถพัฒนาไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้และความคงอยู่อย่างยั่งยืนของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของของศิริเพ็ญ สกุลวลีธร (2556, น.96) ที่ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนก่อนที่จะเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารจะต้องผ่านการสอบคัดเลือกและผ่านการอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาจากสถาบันพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่ในปัจจุบันสถานศึกษาต่างๆ มีการแข่งขันกันสูง เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหาร การจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สถานศึกษาของตนเองมีจุดเด่นและสร้างมาตรฐานในการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับงานวิจัยของปณิตดา วรกานต์ทิวัตต์ (2555, น.115) ที่ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โดยรวม

และรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ มีการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์ แสดงว่า ผู้บริหารมีความรอบรู้ เข้าใจความรู้สึกนึกคิดของครู มุ่งเน้นให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหาร สถานศึกษา โดยสร้างแรงบันดาลใจให้ครูในการปฏิบัติงาน ซึ่งผู้บริหารต้องเป็นบุคคลที่มีความ เชื่อมั่นในตัวเอง มีความคิดนอกกรอบแต่สร้างสรรค์ พัฒนาไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้และความ คงอยู่อย่างยั่งยืนของสถานศึกษา

2. การบริหารงานวิชาการโรงเรียนในเครือสภามหาวิทยาลัย จากผลการวิจัยพบว่า โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนจัดให้มีการ ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 เกี่ยวกับสาระแกนกลาง และสาระเพิ่มเติมการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม จัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและจัดทำสาระเพิ่มเติมสอดคล้องกับ ท้องถิ่น นอกจากนี้โรงเรียนดำเนินการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการ เรียนรู้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดนิเทศการสอนแบบกัลยาณมิตรแก่ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการ เรียนรู้ อีกทั้งมีการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ให้ การช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน เขตพื้นที่การศึกษาทั้งที่จัด การศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษากับสถานศึกษาและองค์กรอื่นๆ ส่งเสริมการสร้าง เครือข่ายความร่วมมือ ในการพัฒนางานวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและ ต่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธนากร วโรรส (2560,น.1) ที่ศึกษาสภาพและ ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 15 (เขื่อนตาแก้ว) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3 พบว่า สภาพการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับชวลลักษ์ รัตนวิทย์กุล (2559,น.1) ที่ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการบริหารงาน วิชาการที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา ภาควตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน ขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาควตะวันออกเฉียงเหนือ มี องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) ขอบข่ายงานวิชาการที่ต้องพัฒนา มี 5 ด้าน ประกอบด้วย (1)การ บริหารหลักสูตร (2)การจัดกระบวนการเรียนรู้ (3) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (4) การ พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (5) การนิเทศการศึกษา และ 2)กระบวนการ บริหารงานวิชาการ มี 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย (1) การวางแผน(2) การดำเนินงาน และ(3)การ ประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวัชรินทร์ ปะนามะเก (2558,น.1) ที่ศึกษาเรื่อง การ พัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับและสอดคล้องกับงานวิจัยของวิภา ทองหวัง (2554,น.304) ที่ศึกษา รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครประกอบด้วย 6 องค์ประกอบคือ 1) การประกันคุณภาพการศึกษา 2) การพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของ

นักเรียน 3) การนิเทศการศึกษา 4) การแนะแนวการศึกษา 5) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และ 6) สื่อการเรียนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย จากผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับสูง ($r=0.736$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยว่าองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาทุกองค์ประกอบมีความสัมพันธ์กันในทางบวกที่ระดับมาก คู่ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด คือ ความคาดหวังและ สร้างโอกาสสำหรับอนาคตกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.998 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความคิดเชิงปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลง กับการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา มีค่าความสัมพันธ์ เท่ากับ 0.792 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความสามารถในการนำปัจจัยต่างๆ มากำหนดเป็นกลยุทธ์ กับการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.777 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับจิระศักดิ์ ทูบจิว (2557, น.168) ได้ศึกษา การบริหารเชิงกลยุทธ์กับการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 เนื่องมาจากการบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้บริหารมีทักษะ ความรู้ความเข้าใจใน การวิเคราะห์และสามารถคือการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ที่ผู้บริหารมีความรู้และความเข้าใจในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในเป็นอย่างดี ทราบถึงทรัพยากรที่มีอยู่ของโรงเรียนและ นำโอกาสและอุปสรรคของโรงเรียนมากำหนดเป็นกลยุทธ์ให้กับโรงเรียนได้ การกำหนดทิศทางขององค์การ ผู้บริหารสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์และกลยุทธ์ที่มีความสอดคล้องกัน ก่อให้เกิดการรับรู้ร่วมกันในโรงเรียนถึงทิศทางความสำเร็จของโรงเรียนตามเป้าประสงค์ที่กำหนด ในวิสัยทัศน์และมีการพัฒนาาร่วมกัน การกำหนดกลยุทธ์ ผู้บริหารกำหนดกลยุทธ์โดยใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน สภาพแวดล้อมภายนอก วิสัยทัศน์และเป้าประสงค์ของโรงเรียน มีการดำเนินโครงการ / กิจกรรมที่ส่งเสริมความสำเร็จตามวิสัยทัศน์และพันธกิจและการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูทุกคนร่วมกันดำเนินการตามแผนงาน โครงการ / กิจกรรม ที่สอดคล้องกับกลยุทธ์จนประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การดำเนินการด้านวิชาการ ซึ่งโรงเรียนต้องมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นกรณีพิเศษ ผู้บริหารจึงมีนโยบายขับเคลื่อนและใช้กลยุทธ์ในการบริหารจัดการคุณภาพของงานวิชาการ เพื่อพัฒนาระดับคุณภาพผู้เรียน ทำให้การปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ประกอบด้วย การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การแนะแนวการศึกษา การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ปฏิบัติเกิดความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้ตั้งใจ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามกัน

การบริหารเชิงกลยุทธ์จึงมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สอดคล้องกับปนัดดา วรกานต์ทิวัตต์ (2555, น.115) ที่ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะ มีการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์ แสดงว่า ผู้บริหารมีความรอบรู้ เข้าใจความรู้สึกนึกคิดของครู มุ่งเน้นให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา โดยสร้างแรงบันดาลใจให้ครูในการปฏิบัติงาน ซึ่งผู้บริหารต้องเป็นบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตัวเอง มีความคิดนอกกรอบแต่สร้างสรรค์ พัฒนาไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้และความคงอยู่อย่างยั่งยืนของสถานศึกษา สอดคล้องกับพรรณนภา อิงพงษ์พันธ์ (2554, น.157) ได้ศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับผลการปฏิบัติงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 พบว่า มีความสัมพันธ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงว่าผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ทำงานตรงตามเป้าหมาย และจัดระบบการดำเนินงานทุกขั้นตอนให้เป็นมาตรฐาน โดยคำนึงถึงการดำเนินงานให้เป็นไปตามระบบของการประเมินภายนอก ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ตามที่กำหนด ย่อมทำให้ระบบงานต่างๆ ของสถานศึกษามีคุณภาพและเป็นองค์กรที่ประสบความสำเร็จ ส่งผลให้การบริหารการจัดการศึกษาในสังกัดองค์ปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับศศิวิมล สุขทนารักษ์ (2554, น.123) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนในเขตอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก ทั้งนี้เพราะสถานศึกษามีสมรรถนะการบริหารงานวิชาการด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านการพัฒนาการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านนิเทศการสอนและด้านการส่งเสริมการวิจัย โดยผู้บริหารสถานศึกษาตั้งเป้าหมายที่ท้าทาย สร้างความมีมาตรฐานด้านความเป็นเลิศสูง แสวงหาวิธีการปฏิบัติงานและปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง มีความเชื่อมั่นในผู้ใต้บังคับบัญชา เปิดโอกาสให้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ที่มีการปรึกษาหารือ สนทนาพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทั้งแบบเป็นทางการและแบบไม่เป็นทางการซึ่งผู้บริหารให้ความสำคัญในการแสดงความคิดเห็นเพื่อที่จะนำแนวคิดเหล่านั้นมาวิเคราะห์หล่อหลอมรวมเป็นแนวปฏิบัติและเป็นข้อมูลในการตัดสินใจนั้นไปให้บุคลากรที่รับผิดชอบ ในแต่ละด้านไปปฏิบัติ ทำให้บุคลากรมีความพึงพอใจ เพราะได้รับความไว้วางใจให้ปฏิบัติงานที่ตนเองมีส่วนร่วมและปฏิบัติงานอย่างจริงจังและเต็มใจ ทำงานที่ได้รับมอบหมายประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ดังต่อไปนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย จากผลการวิจัยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความคิดเชิงปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารควรทำการกระตุ้นและเปิดกว้างให้ทุกคน มีส่วนร่วมในการส่งเสริมความสัมพันธ์ในองค์กร มีการคิดสร้างสรรค์เพื่อการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบ และเมื่อผู้บริหารพบปัญหาจะแก้ปัญหาให้ได้ผลระยะยาวด้วยวิธีการวิจัยเพื่อพัฒนาผลผลิตด้านปริมาณควบคู่กับคุณภาพ

2. การบริหารงานวิชาการโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย จากผลการวิจัยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ผู้บริหารควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ผู้บริหารต้องแสดงบทบาทเป็นผู้ประสานขอความร่วมมือในการเข้าร่วมเป็นเครือข่ายพัฒนางานกับกลุ่มเครือข่าย โรงเรียนหรือหน่วยงานที่มีศักยภาพในการพัฒนางานที่เป็นเลิศ ซึ่งการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ มีความสำคัญในการพัฒนาโครงสร้างต่างๆ ภายในโรงเรียน ดังนั้นควรมีการพัฒนาการบริหารงานในส่วนนี้ให้มากขึ้น

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่าด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษากับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารควรสนับสนุนงบประมาณเพิ่มขึ้นเพื่อให้บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสถานศึกษาและองค์กรอื่น เป็นการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

2. ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่พัฒนาคุณภาพระบบดูแลช่วยนักเรียนที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญ ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการกลุ่มการบริหารงานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และหัวหน้างานแผนงานของโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบ

วิทยาลัย บิดา มารดาและสมาชิกในครอบครัว ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานที่คอยช่วยเหลือสนับสนุนให้กำลังใจ ร่วมเป็นส่วนหนึ่งของผลสำเร็จในการทำวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- จิระศักดิ์ ทูบจิว (2557). การบริหารเชิงกลยุทธ์กับการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 **วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร**
- ชวัลลักษณ์ รัตนภักทรกุล (2559). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต** มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ปนัดดา วรกานต์ทิวัตต์. (2555). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู. **วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต** มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2558). การพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตตามหลักปรัชญาการศึกษาทางพระพุทธศาสนา. **บทความในรายงานการประชุมวิชาการ** ครั้งที่ 54, มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.
- พรรณณา อิงพงษ์พันธ์ (2554). การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับผลการปฏิบัติงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 **วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต** มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ยุทธนากร วัชรรส (2560). สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 15 (เขื่อนตาแก้ว) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3. **วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต** มหาวิทยาลัยราชธานี.
- วัชรินทร์ ปะนามะเก (2558). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2, **วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต** มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิภา ทองहां (2554). รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร **วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุญชฎีบัณฑิต** มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศศิวิมล สุขทนารักษ์. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. **วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต** มหาวิทยาลัยราชมงคฉญบุรี.
- ศิริเพ็ญ สกุลวสีธร (2556). ภาวะผู้เชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6, **วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต** มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- สมุน อมรวิวัฒน์. (2545). การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนนำร่อง : รูปแบบที่คัดสรร.

โครงการ โรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน.กรุงเทพฯ : สำนักงาน
คณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี